

32003L0072

2003 8 18

EUROPOS SAJUNGOS OFICIALUSIS LEIDINYS

L 207/25

TARYBOS DIREKTYVA 2003/72/EB

2003 m. liepos 22 d.

papildanti Europos kooperacinės bendrovės statutą dėl darbuotojų dalyvavimo

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 308 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽²⁾,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Siekiant įgyvendinti Sutartyje numatytus tikslus, Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1435/2003 ⁽⁴⁾ priimti Europos kooperacinės bendrovės (SCE) įstatai.
- (2) Minėto reglamento tikslas – sukurti vienodą teisės sistemą, kurioje įvairių valstybių narių kooperatyvai ir kiti subjektai bei fiziniai asmenys galėtų planuoti savo veiklos reorganizavimą į kooperatyvus ir jį vykdyti Bendrijos lygiu.
- (3) Siekiant skatinti socialinių Bendrijos tikslų gyvendinimą, reikia nustatyti specialias nuostatas, pirmiausia susijusias su darbuotojų dalyvavimu priimant sprendimus, turinčias užtikrinti, kad prie SCE steigimo prisidedančių subjektų darbuotojai įsteigus SCE ir toliau dalyvautų priimant sprendimus arba jų dalyvavimas nesumažėtų. Siekiant šio tikslo, reikėtų nustatyti pirmiau nurodyto reglamento nuostatas papildančių taisyklių rinkinį minėtoje srityje, papildanti Reglamento (EB) Nr. 1435/2003 nuostatas.
- (4) Pirmiau išdėstytų siūlomos priemonės tikslų valstybės narės negali pakankamai įgyvendinti, nes turi būti nustatytas darbuotojų dalyvavimą priimant sprendimus reglamentuojančių taisyklių rinkinys, taikytinas SCE, ir dėl siūlomos priemonės masto bei poveikio minėtą tikslą galima geriau įgyvendinti Bendrijos lygiu, Bendrija gali

patvirtinti priemones vadovaudamasi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principu. Pagal minėtame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą ši direktyva skirta tik minėtiems tikslams įgyvendinti.

- (5) Valstybėse narėse darbuotojų atstovų dalyvavimui priimant sprendimus taikomos taisyklės ir praktika labai skiriasi, dėl to nepatartina nustatyti vieno SCE taikytino europinio modelio, pagal kurį darbuotojai dalyvautų priimant sprendimus.
- (6) Vis dėlto visais SCE steigimo atvejais reikėtų užtikrinti daugiašalio lygio informavimo ir konsultavimosi tvarką, kuri turi būti reikiamai pritaikyta *ex novo* įsteigtoms SCE, jei tai galima pagrįsti jų dydžiu, nustatomu pagal dirbančių darbuotojų skaičių.
- (7) Jeigu vienas ar keli SCE steigiantys subjektai turi dalyvavimo teises, šias teises reikėtų iš principo išlaikyti perleidiančiant jas veikiančiai SCE, jeigu šalys nesusitaria kitaip.
- (8) Konkrečių kiekvienai SCE taikytiną daugiašalio darbuotojų informavimo, konsultavimosi su jais ir prireikus – dalyvavimo priimant sprendimus tvarką atitinkamos šalys pirmiausia turėtų nustatyti atitinkamų šalių susitarimu arba, jeigu tokio susitarimo nėra, taikydamos papildomų taisyklių rinkinį.
- (9) Valstybėms narėms taip pat reikėtų turėti galimybę, atsižvelgiant į darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus nacionalinių sistemų skirtybes, netaikyti standartinių taisyklių, susijusių su dalyvavimu priimant sprendimus jungiantis bendrovėms. Tokiu atveju esamos dalyvavimo priimant sprendimus sistemos ir praktika dalyvaujančių subjektų lygiu prireikus turi būti palaikomos pakoreguojant registravimo taisykles.
- (10) Taisyklės, reglamentuojančios balsavimą derybų metu specialiaame darbuotojams atstovaujančiame organe, ypač priimant susitarimus dėl dalyvavimo žemesniu lygiu nei dalyvavimas priimant sprendimus vienoje steigiant SCE dalyvaujančiame subjekte ar keliuose tokiuose subjektuose, turėtų atitikti esamų dalyvavimo priimant sprendimus sistemų ir praktikos panaikinimo ar sumenkinimo riziką. Minėta rizika padidėja tada, kai SCE steigiamą reorganizavimo ar susijungimo būdu, kuris skiriasi nuo *ex novo* SCE steigimo būdo.

⁽¹⁾ OL C 236, 1993 8 31, p. 36.

⁽²⁾ OL C 42, 1993 2 15, p. 75.

⁽³⁾ OL C 223, 1992 8 31, p. 42.

⁽⁴⁾ OL L 207, 2003 8 18, p. 1.

- (11) Jeigu per darbuotojų atstovų ir dalyvaujančių subjektų kompetentingų organų derybas susitarimas nepriimamas, turėtų būti numatyta galimybė dėl tam tikrų standartinių reikalavimų taikymo įsteigti SCE. Šie standartiniai reikalavimai turėtų užtikrinti veiksmingą daugiašalio darbuotojų informavimo bei konsultavimosi su jais ir jų dalyvavimo atitinkamų SCE organų veikloje praktiką, jeigu prieš įsteigiant SCE prie jos steigimo prisidėjusių bendrovių darbuotojai dalyvavo priimant sprendimus.
- (12) Jei pirmiau minimų procedūrų taikymo steigiant *ex novo* SCE dalyvaujantiems subjektams negalima pagrįsti dėl jų pagal dirbančių darbuotojų skaičių mažo dydžio, SCE turi būti taikomos valstybėje narėje, kurioje ji steigia savo registruotą buveinę, arba valstybėse narėse, kuriose yra jos dukterinės bendrovės arba įmonės, galiojančios nacionalinės darbuotojų dalyvavimo taisyklės. Tai neturi pažeisti jau įsteigtos SCE išpareigojimo vykdyti šias procedūras, jei to prašo dauguma darbuotojų.
- (13) Darbuotojų dalyvavimui visuotiniuose narių susirinkimuose tiek, kiek leidžia nacionaliniai įstatymai, taikomos specialios nuostatos. Šių nuostatų taikymas netrukdo taikyti kitų formų dalyvavimo, kaip nustatyta šioje direktyvoje.
- (14) Valstybės narės, numatydamos atitinkamas nuostatas, turi užtikrinti, kad po SCE įsteigimo atsiradus struktūrinių pasikeitimų, tam tikrais atvejais gali būti iš naujo deramasi dėl darbuotojų dalyvavimo sąlygų.
- (15) Turėtų būti numatyta galimybė šios direktyvos besilaikantiems darbuotojų atstovams, vykdant savo funkcijas, naudotis apsauga ir garantijomis, panašiomis į apsaugą ir garantijas darbuotojų atstovams taikomas pagal valstybės, kurioje minėti asmenys dirba, teisės aktus ir (arba) praktiką. Tie darbuotojai neturėtų būti jokia būdu diskriminuojami, įskaitant priekabiavimą, jei jie teisėtai vykdo savo veiklą, ir turėtų naudotis vienoda apsauga nuo atleidimo iš darbo ir kitų sankcijų taikymo.
- (16) Svarbios informacijos konfidencialumas turėtų išlikti net ir pasibaigus darbuotojų atstovų kadencijai, ir turėtų būti numatyta galimybė, leidžianti SCE kompetentingam organui nepateikti informacijos, kuria išviešinus galėtų būti padaryta labai didelė žala SCE veiklai.
- (17) Jeigu SCE ir jos dukterinėms bendrovėms bei įmonėms taikoma 1994 m. rugsėjo 22 d. Tarybos direktyva 94/45/EB dėl Europos darbų tarybos steigimo arba Bendrijos mastu veikiančių įmonių ir Bendrijos mastu veikiančių įmonių grupių darbuotojų informavimo bei konsultavimosi su jais tvarkos nustatymo ⁽¹⁾, SCE ir jos dukterinėms bendrovėms bei įmonėms neturėtų būti taikomos minėtos direktyvos nuostatos ir nuostata, perkelianti ją į nacionalinės teisės aktus, išskyrus tuos atvejus, kai specialusis derybų organas nusprendžia nepradėti naujų derybų arba nutraukti jau pradėtąsias.
- (18) Ši direktyva neturėtų daryti poveikio galiojančioms dalyvavimo priimant sprendimus teisėms ir kitoms esamoms atstovavimo struktūroms, numatytoms pagal Bendrijos ir nacionalinės teisės aktus bei praktiką.
- (19) Jei šioje direktyvoje nustatyti išpareigojimai nevykdomi, valstybės narės turėtų imtis atitinkamų priemonių.
- (20) Sutartyje nėra nustatyta kitokių įgaliojimų, nei nustatyti tie jos 308 straipsnyje, kurių reikia, kad Bendrija galėtų priimti siūlomą direktyvą.
- (21) Svarbiausias šios direktyvos principas ir joje nustatytas tikslas yra apsaugoti darbuotojų įgytas dalyvavimo priimant bendrovės sprendimus teises. Atsižvelgiant į darbuotojų teises, galiojusias prieš įsteigiant SCE, jiems turėtų būti suteiktos teisės dalyvauti priimant sprendimus SCE („prieš ir po“ principas). Dėl to toks požiūris turėtų būti taikomas ne tik steigiant naują SCE, bet ir struktūriniais veikiančios SCE pokyčiams ir jų proceso paveiktiems subjektams. Todėl SCE registruotą buveinę perkeliant iš vienos valstybės narės į kitą, turi būti toliau užtikrinamas bent jau tokio paties lygio darbuotojų dalyvavimas. Be to, jei įregistravus SCE pasiekta arba viršyta darbuotojų dalyvavimo riba, šios teisės taikomos taip pat, kaip jos būtų taikomos, jei ši riba būtų pasiekta arba viršyta iki įregistravimo.

⁽¹⁾ OL L 254, 1994 9 30, p. 64. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 97/74/EB (OL L 10, 1998 1 16, p. 22).

- (22) Valstybės narės gali numatyti, kad profesinių sąjungų atstovai galėtų dalyvauti specialiajame derybų organe, nepaisant to, ar jie dirba prie SCE steigimo prisidedančiame subjekte. Šiuo atveju valstybės narės turėtų sugebėti įgyvendinti minėtą teisę tais atvejais, kai profesinių sąjungų atstovai pagal nacionalinės teisės aktus turi teisę dalyvauti ir balsuoti priežiūros arba administraciniuose bendrovės organuose.
- (23) Kai kuriose valstybėse narėse darbuotojų dalyvavimą priimančius sprendimus ir kitas darbo santykių sritis reglamentuoja nacionalinės teisės aktai ir praktika, kurie šiuo atveju taip pat apima kolektyvines sutartis įvairiais nacionaliniais sektorių ir (arba) bendrovių lygiais,

dominuojančios įtakos pagal Direktyvos 94/45/EB 3 straipsnio 2–7 dalis;

- d) „susijusi dukterinė bendrovė arba įmonė“ – tai dalyvaujančio juridinio subjekto dukterinė bendrovė arba įmonė, kuriai siūloma tapti steigiamos SCE dukterine bendrove arba įmone;
- e) „darbuotojų atstovai“ – tai nacionalinės teisės aktuose ir (arba) praktikoje numatyti darbuotojų atstovai;
- f) „atstovaujantis organas“ – tai darbuotojams atstovaujantis organas, įkurtas 4 straipsnyje nurodytais susitarimais arba pagal priedo nuostatas, siekiant informuoti bei konsultuoti SCE ir Bendrijoje esančias jos dukterines bendroves bei įmones, o kai kuriais atvejais – tam, kad būtų galima naudotis teise dalyvauti priimančius SCE sprendimus;

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Tikslas

1. Ši direktyva reglamentuoja darbuotojų dalyvavimą sprendžiant Europos kooperacinių bendrovių (toliau – SCE) reikalus, kaip nurodyta Reglamente (EB) Nr. 1435/2003.
2. Šiuo tikslu priemonės dėl darbuotojų dalyvavimo nustatomos kiekvienoje SCE 3–6 straipsniuose nustatyta derybų tvarka, o 7 ir 8 straipsniuose nurodytais atvejais – priede nustatyta tvarka.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šioje direktyvoje:

- a) „SCE“ – tai kiekviena kooperacinė bendrovė, įsteigta pagal Reglamentą (EB) Nr. 1435/2003;
- b) „dalyvaujantys juridiniai asmenys“ – tai bendrovės ir firmos, kaip apibrėžta Sutarties 48 straipsnio antroje dalyje, tarp jų kooperatyvai ir juridiniai asmenys, įsteigti ir veikiantys pagal valstybės narės įstatymus, tiesiogiai prisidedantys prie SCE steigimo;
- c) dalyvaujančio juridinio subjekto arba SCE „dukterinė bendrovė“ – tai įmonė, kuriai tas juridinis subjektas arba SCE turi

- g) „specialusis derybų organas“ – tai pagal 3 straipsnį įsteigtas organas, deryboms su dalyvaujančių juridinių subjektų kompetentingu organu dėl priemonių, skirtų darbuotojų dalyvavimui priimančius sprendimus SCE, nustatymo;

- h) „darbuotojų dalyvavimas priimančius sprendimus“ – tai bet koks būdas, įskaitant informavimą, konsultavimąsi ir dalyvavimą, kuriuo darbuotojų atstovai gali daryti poveikį įmonėje priimtinems sprendimams;

- i) „informavimas“ – tai SCE kompetentingo organo vykdomas darbuotojus ir (arba) darbuotojų atstovus atstovaujančio organo informavimas klausimais, susijusiais su pačia SCE ir kuria nors iš jos dukterinių bendrovių ar įmonių, esančių kitoje valstybėje narėje, arba klausimais, kurie viršija sprendimus priimančių organų įgaliojimus vienoje valstybėje narėje. Tokios informacijos perdavimo būdas ir turinys padeda darbuotojų atstovams deramai įvertinti galimą poveikį ir prireikus pasirengti konsultacijoms su kompetentingu SCE organu;

- j) „konsultavimasis“ – tai dialogo tarp darbuotojams ir (arba) darbuotojų atstovams atstovaujančio organo ir kompetentingo SCE organo užmezgimas ir pasikeitimas nuomonėmis. Nuomonių pasikeitimo laikas, būdas ir turinys turi būti tokie, kad darbuotojų atstovai, vadovaudamiesi pateikta informacija, galėtų pareikšti savo nuomonę apie kompetentingo organo numatytas priemones, į kurias gali būti atsižvelgiama SCE sprendimų priėmimo procese;

- k) „dalyvavimas“ – tai darbuotojams ir (arba) darbuotojų atstovams atstovaujančio organo dalyvavimas sprendžiant juridinio subjekto reikalus, suteikiant jiems teisę;

— rinkti ar skirti kai kuriuos juridinio subjekto priežiūros ir administracinio organo narius arba

— rekomenduoti ir (arba) nepritarti kai kurių arba visų juridinio subjekto priežiūros ir administracinio organo narių paskyrimui.

— tokie papildomi nariai sudaro ne daugiau kaip 20 % narių, paskirtų i punkte nustatyta tvarka, ir,

— atsižvelgiant į specialiojo derybų organo sudėtį, jame darbuotojams neturi būti atstovaujama du kartus.

Jeigu tokių kooperatyvų yra daugiau negu pirmoje pastraipėje nurodytų turimų papildomų vietų, šios papildomos vietos įvairių valstybių narių kooperatyvams paskirstomos mažėjančia jose dirbančių darbuotojų skaičiaus tvarka;

II SKIRSNIS

DERYBŲ TVARKA, TAIKOMA SCE, ĮSTEIGTOMS NE MAŽIAU KAIP DVIEJŲ JURIDINIŲ SUBJEKTŲ ARBA REORGANIZAVIMO BŪDU

3 straipsnis

Specialiojo derybų organo įkūrimas

1. Dalyvaujančių juridinių subjektų valdymo arba administraciniai organai, parengę SCE steigimo planą, kiek galima greičiau imasi būtinų priemonių, įskaitant informacijos apie dalyvaujančius juridinius subjektus ir dukterines bendroves arba įmones ir apie jų darbuotojų skaičių pateikimą, kad su juridinių subjektų darbuotojų atstovais būtų galima pradėti derybas dėl priemonių, susijusių su darbuotojų dalyvavimu priimant SCE sprendimus.

2. Šiuo tikslu, vadovaujantis toliau išdėstytomis nuostatomis, įkuriamas specialusis dalyvaujančių juridinių subjektų ir susijusių dukterinių bendrovių arba įmonių darbuotojams atstovaujantis derybų organas:

a) renkant arba skiriant specialiojo derybų organo narius, jis turi užtikrinti, kad:

i) šie nariai būtų renkami arba skiriami proporcingai darbuotojų, dirbančių kiekvienos valstybės narės dalyvaujančiuose juridiniuose subjektuose ir susijusiose dukterinėse bendrovėse arba įmonėse, skaičiui, valstybei narei skiriant vieną vietą pagal tam tikrą joje dirbančių darbuotojų skaičių, kuris sudaro 10 % arba mažiau visose valstybėse narėse dirbančių darbuotojų skaičiaus;

ii) steigiant SCE susijungimo būdu, iš kiekvienos valstybės narės dalyvautų tiek papildomų narių, kiek gali prireikti, siekiant užtikrinti, kad specialiajame derybų organe būtų bent vienas narys, atstovaujantis kiekvienam dalyvaujančiam kooperatyvui, kuris yra registruotas ir turi darbuotojų toje valstybėje narėje ir kuri, kaip atskirą juridinį asmenį, siūloma likviduoti įregistravus SCE, jeigu:

b) valstybės narės nustato, koku būdu rinkitini arba paskirtini specialiojo derybų organo nariai, kurie turi būti išrinkti arba paskirti jų teritorijose. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, užtikrinančių, kad, jei įmanoma, tarp tokių narių būtų bent vienas narys, atstovaujantis kiekvienam dalyvaujančiam juridiniam subjektui, turinčiam darbuotojų atitinkamoje valstybėje narėje. Dėl tokių priemonių negali padidėti bendras narių skaičius. Darbuotojų atstovų iškėlimo kandidatais, paskyrimo arba rinkimo būdai turi skatinti lyčių pusiausvyrą.

Valstybės narės gali numatyti, kad tarp minėtų narių būtų profesinių sąjungų atstovai, nepaisant to, ar jie dirba dalyvaujančiame juridiniame subjekte, ar susijusioje dukterinėje bendrovėje arba įmonėje.

Nepažeisdamos atstovaujančio organo įkūrimo apribojimus nustatančių nacionalinės teisės aktų ir (arba) praktikos, valstybės narės užtikrina, kad įmonių, kurios savo darbuotojų atstovų neturi ne dėl savo kaltės, darbuotojai turėtų teisę rinkti ar skirti specialiojo derybų organo narius.

3. Specialusis derybų organas ir dalyvaujančių bendrovių kompetentingi organai susitaria raštu dėl priemonių, taikytinų darbuotojų dalyvavimui priimant SCE sprendimus.

Šiuo tikslu, dalyvaujančių juridinių subjektų kompetentingi organai prieš registruojant SCE informuoja specialųjį derybų organą apie SCE steigimo planą ir faktinį jos steigimo procesą.

4. Laikantis šio straipsnio 6 dalyje numatytų reikalavimų specialusis derybų organas sprendimus priima absoliučia savo narių balsų dauguma, jeigu ši dauguma atitinkamai atstovauja absoliučiai darbuotojų daugumai. Kiekvienas narys turi vieną balsą. Tačiau, jeigu derybų metu nusprendžiama sumažinti dalyvavimo teises, tai daugumą balsų, kurios reikia sprendimui dėl tokio susitarimo priimti, sudaro du trečdaliai specialiojo derybų organo narių, atstovaujančių ne mažiau kaip dviem trečdaliams visų darbuotojų, įskaitant ne mažiau kaip dviejose valstybėse narėse dirbantiems darbuotojams atstovaujančių narių balsus,

- kai SCE turi būti įsteigta susijungimo būdu, jeigu dalyvaujantieji sudaro ne mažiau kaip 25 % viso dalyvaujančių kooperatyvų darbuotojų skaičiaus, arba
- kai SCE turi būti įsteigta sukuriant kontroliuojančiąją bendrovę arba bet koku kitu būdu, jeigu dalyvaujantys darbuotojai sudaro ne mažiau kaip 50 % viso dalyvaujančių juridinių subjektų darbuotojų skaičiaus.

Sumažintos dalyvavimo teisės – tai 2 straipsnio k punkte nurodytas SCE organų narių skaičius, mažesnis už didžiausią dalyvaujančių juridinių subjektų narių skaičių.

5. Derybų tikslais specialusis derybų organas gali pasitelkti savo nuožiūra pasirinktus ekspertus, pavyzdžiui, atitinkamo Bendrijos lygio profesinių sąjungų organizacijų atstovus. Tokie ekspertai specialiojo derybų organo prašymu derybų posėdžiuose gali dalyvauti kaip patarėjai, kai reikia skatinti derinimą ir nuoseklumą Bendrijos lygiu. Specialusis derybų organas gali nuspręsti informuoti apie derybų pradžią atitinkamas nepriklausomas organizacijas, įskaitant ir profesines sąjungas.

6. Specialusis derybų organas antroje pastraipoje nurodyta balsų dauguma gali nuspręsti nepradėti naujų derybų arba nutraukti pradėtąsias ir veikti pagal darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais taisykles, galiojančias valstybėse narėse, kuriose yra SCE darbuotojų. Tokiu sprendimu sustabdoma 4 straipsnyje nurodyto susitarimo sudarymo tvarka. Jeigu minėtas sprendimas priimamas, jokia priedo nuostata netaikoma.

Specialusis derybų organas dviejų trečdalių narių dauguma gali nuspręsti nepradėti naujų derybų arba nutraukti pradėtąsias. Šie nariai turi atstovauti ne mažiau kaip dviem trečdaliams darbuotojų, skaičiuojant darbuotojų, atstovaujančių ne mažiau kaip dviejose valstybėse narėse dirbantiems darbuotojams, balsus.

Steigiant SCE reorganizavimo būdu ši pastraipa netaikoma, jeigu dalyvaujama kooperatyve, kuris turi būti reorganizuojamas.

Specialiojo derybų organo veikla atnaujinama raštu paprašius ne mažiau kaip 10 % SCE, jos dukterinių bendrovių ir įmonių darbuotojų arba jų atstovų, ir ne anksčiau kaip praėjus dvejiems metams nuo pirmiau minėto sprendimo priėmimo, jeigu šalys nesusitaria derybų atnaujinti anksčiau. Jeigu specialusis derybų organas nusprendžia atnaujinti derybas su vadovybe, tačiau jų metu susitarimas nepriimamas, jokia priedo nuostata netaikoma.

7. Siekiant sudaryti sąlygas specialiajam derybų organui tinkamai atlikti savo užduotį, visas išlaidas, susijusias su jo veikla ir apskritai su derybomis, padengia dalyvaujantys juridiniai subjektai.

Laikydamosi šio principo, valstybės narės gali nustatyti biudžeto taisykles, susijusias su specialiojo derybų organo veikla. Valstybės narės visų pirma gali numatyti finansavimo skyrimą tik vienam ekspertui.

4 straipsnis

Susitarimo turinys

1. Derybose dalyvaujančių juridinių subjektų kompetentingi organai ir specialusis derybų organas bendradarbiauja, kad susitartų dėl priemonių, susijusių su SCE darbuotojų dalyvavimu priimanant sprendimus.

2. Nepažeidžiant šalių savarankiškumo ir laikantis šio straipsnio 4 dalies reikalavimų, šio straipsnio 1 dalyje minimame dalyvaujančių juridinių subjektų kompetentingų organų ir specialiojo derybų organo susitarime nurodoma:

- a) susitarimo taikymo sritis;
- b) atstovaujančio organo, kuris bus SCE kompetentingo organo partneriu diskusijose dėl priemonių, susijusių su SCE ir jos dukterinių bendrovių bei įmonių darbuotojų informavimu ir konsultavimusi, sudėtis, narių skaičius ir vietų paskirstymas;
- c) atstovaujančio organo funkcijos ir jo informavimo bei konsultavimosi su juo tvarka;
- d) atstovaujančio organo susirinkimų periodiškumas;
- e) finansiniai ir materialiniai ištekliai, kuriuos reikia skirti atstovaujančiam organui;
- f) jeigu per derybas šalys nusprendžia vietoj atstovaujančio organo nustatyti vieną arba daugiau informavimo ir konsultavimosi procedūrų, – tokių procedūrų įgyvendinimo priemonės;
- g) jeigu per derybas šalys nusprendžia nustatyti priemones dėl dalyvavimo, jų turinys, įskaitant (tam tikrais atvejais) SCE administracinio ar priežiūros organo narių, kuriuos darbuotojai turės teisę rinkti, skirti, rekomenduoti arba nepritari, skaičių, narių rinkimo, skyrimo, rekomendavimo arba nepritarimo kandidatūroms tvarka ir minėtų narių teisės;

h) susitarimo įsigaliojimo data ir trukmė, pakartotinio susitarimo svarstymo atvejai ir tvarka, įskaitant tuos atvejus, kai po SCE įsteigimo joje ir jos dukterinėse bendrovėse ir įmonėse atsiranda struktūrinių pokyčių.

3. Susitarimui netaikomos priėdė išvardytos standartinės taisyklės, jeigu jame nėra to reikalaujančios nuostatos.

4. Nepažeidžiant 15 straipsnio 3 dalies a punkto, jeigu SCE steigiama reorganizavimo būdu, visi susitarime nurodomi darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus elementai turi būti bent jau tokio pat lygio, kaip į SCE reorganizuojamoje bendrovėje egzistuojantys elementai.

5. Susitarime gali būti nustatytos sąlygos, pagal kurias darbuotojams suteikiama teisė dalyvauti visuotiniuose narių susirinkimuose arba skyrių ar sektorių susirinkimuose remiantis šios direktyvos 9 straipsniu ir Reglamento (EB) Nr. 1435/2003 59 straipsnio 4 dalimi.

5 straipsnis

Derybų trukmė

1. Derybos prasideda iš karto, kai tik įsteigiamas specialusis derybų organas, ir jos gali tęstis šešis mėnesius nuo jo įsteigimo.

2. Šalys bendru susitarimu gali pratęsti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą derybų laikotarpį ne ilgiau kaip vieneriems metams nuo specialiojo derybų organo įsteigimo.

6 straipsnis

Derybų tvarką reglamentuojantys teisės aktai

3, 4 ir 5 straipsniuose nurodytai derybų tvarkai taikomi valstybės narės, kurioje yra registruota SCE buveinė, teisės aktai, jei šioje direktyvoje nenumatyta kitaip.

7 straipsnis

Standartinės taisyklės

1. Valstybės narės, siekdamos įgyvendinti 1 straipsnyje nustatytą tikslą, nustato standartinės darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus taisykles, atitinkančias priedo nuostatas.

Valstybės narės, kurioje yra registruota SCE buveinė, teisės aktais nustatytos standartinės taisyklės taikomos nuo SCE įregistravimo dienos, jeigu:

a) taip susitaria šalys arba

b) iki 5 straipsnyje nustatytos termino pabaigos nepriimamas joks susitarimas ir

— kiekvieno dalyvaujančio juridinio subjekto kompetentingas organas nusprendžia pritarti standartinių taisyklių taikymui SCE ir tęsti SCE registravimą ir

— specialusis derybų organas nepriėmė 3 straipsnio 6 dalyje nurodyto sprendimo.

2. Be to, pagal priedo 3 dalį valstybės narės, kurioje registruojama SCE, nacionalinės teisės aktuose nustatytos standartinės taisyklės taikomos tik jei:

a) SCE steigiama reorganizavimo būdu, jeigu valstybės narės taisyklės dėl darbuotojų dalyvavimo administraciniame ar priežiūros organe buvo taikomos kooperatyvui, reorganizuotam į SCE;

b) SCE steigiama susijungimo būdu:

— jeigu, prieš registruojant SCE, viename iš dalyvaujančių kooperatyvų arba keliuose dalyvaujančiuose kooperatyvuose, kuriuose dirba ne mažiau kaip 25 % visų juose dirbančių darbuotojų, buvo taikoma viena arba kelios dalyvavimo formos, arba

— jeigu, prieš registruojant SCE, viename iš dalyvaujančių kooperatyvų arba keliuose dalyvaujančiuose kooperatyvuose, kuriuose dirba mažiau kaip 25 % visų dalyvaujančių kooperatyvų darbuotojų, buvo taikoma viena arba kelios dalyvavimo formos ir jeigu taip nusprendžia specialusis derybų organas;

c) kai SCE steigiama bet koku kitu būdu:

— jeigu, prieš registruojant SCE, viename iš dalyvaujančių kooperatyvų arba keliuose dalyvaujančiuose kooperatyvuose, kuriuose dirba ne mažiau kaip 50 % visų juose dirbančių darbuotojų, buvo taikoma viena arba kelios dalyvavimo formos, arba

— jeigu, prieš registruojant SCE, viename iš dalyvaujančių kooperatyvų arba keliuose dalyvaujančiuose kooperatyvuose, kuriuose dirba mažiau kaip 50 % visų dalyvaujančių kooperatyvų darbuotojų, buvo taikoma viena arba kelios dalyvavimo formos ir jeigu taip nusprendžia specialusis derybų organas.

Jeigu įvairiuose dalyvaujančiuose juridiniuose subjektuose buvo taikoma daugiau nei viena dalyvavimo forma, specialusis derybų organas nusprendžia, kuri iš tų formų turi būti taikoma SCE. Valstybės narės gali nustatyti taisykles, taikomas tada, kai nepriimamas joks sprendimas dėl jų teritorijoje registruotos SCE. Specialusis derybų organas informuoja dalyvaujančių juridinių subjektų kompetentingus organus apie visus pagal šią straipsnio dalį priimtus sprendimus.

3. Valstybės narės gali nuspręsti ir netaikyti priedo 3 dalies standartinių taisyklių 2 dalies b punkte numatytu atveju.

III SKIRSNIS

TAISYKLĖS, TAIKOMOS SCE, ĮSTEIGTOMS TIK FIZINIŲ ASMENŲ ARBA VIENO JURIDINIO SUBJEKTO IR FIZINIŲ ASMENŲ

8 straipsnis

1. Jei SCE yra įsteigta tik fizinių asmenų arba vieno juridinio subjekto ir fizinių asmenų, ir joje dirba ne mažiau kaip 50 darbuotojų bent dvejose valstybėse narėse, taikomos 3–7 straipsnių nuostatos.

2. Jei SCE yra įsteigta tik fizinių asmenų arba vieno juridinio subjekto ir fizinių asmenų, ir joje dirba mažiau kaip 50 darbuotojų arba 50 ir daugiau darbuotojų tik vienoje valstybėje narėje, darbuotojų dalyvavimą priimant sprendimus reglamentuoja šios sąlygos:

— pačioje SCE taikomos valstybės narės, kurioje yra SCE registruota buveinė, kitiems tos pačios rūšies subjektams taikytinos nuostatos,

— jos dukterinėse bendrovėse ir įmonėse taikomos valstybės narės, kurioje jos yra, kitiems tos pačios rūšies subjektams taikytinos nuostatos.

SCE, veikiančios pagal dalyvavimo principą, registruotą buveinę perkėlus iš vienos valstybės narės į kitą, toliau taikomos bent jau tokio paties lygio darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus teisės.

3. Įregistravus šio straipsnio 2 dalyje minimą SCE, ne mažiau kaip trečdalis SCE ir jos dukterinių bendrovių ir įmonių darbuotojų, dirbančių bent dvejose valstybėse narėse, prašymu, arba jei bendras bent dvejose valstybėse narėse dirbančių darbuotojų skaičius siekia arba yra didesnis nei 50, taikomos *mutatis mutandis* 3–7 straipsnių nuostatos. Tokiu atveju „dalyvaujantys juridiniai

subjektai“ ir „susijusios dukterinės bendrovės arba įmonės“ atitinkamai keičiami „SCE“ ir „SCE dukterinės bendrovės arba įmonės“.

IV SKIRSNIS

DALYVAVIMAS VISUOTINIAME NARIŲ SUSIRINKIME ARBA SKYRIŲ AR SEKTORIŲ SUSIRINKIMUOSE

9 straipsnis

Laikantis Reglamento (EB) Nr. 1435/2003 59 straipsnio 4 dalyje nustatytų apribojimų, SCE darbuotojai ir (arba) jų atstovai turi teisę dalyvauti visuotiniame narių susirinkime arba, jei yra, skyriaus arba sektoriaus susirinkime su balsavimo teise šiomis aplinkybėmis:

- 1) kai taip nusprendžia šalys 4 straipsnyje minimu susitarimu arba
- 2) kai pagal šią sistemą veikiantis kooperatyvas pertvarkomas į SCE; arba
- 3) jei SCE įsteigta ne reorganizavimo būdu, dalyvaujantis kooperatyvas veikė pagal šią sistemą ir:
 - i) šalys negali pasiekti susitarimo, kaip minima 4 straipsnyje, iki 5 straipsnyje nurodyto termino ir
 - ii) taikomi 7 straipsnio 1 dalies b punktas ir priedo 3 dalis; ir
 - iii) prieš įregistruojant SCE, tarp susijusių dalyvaujančių kooperatyvų pagal tokią sistemą veikiančiame dalyvaujančiame kooperatyve galioja didžiausias dalyvavimo, kaip apibrėžta 2 straipsnio k dalyje, santykis.

V SKIRSNIS

ĮVAIRIOS NUOSTATOS

10 straipsnis

Išlygos ir konfidencialumas

1. Valstybės narės numato, kad specialiojo derybų arba atstovaujančio organo nariams ir jiems padedantiems ekspertams būtų uždrausta atskleisti jiems suteiktą slaptą informaciją.

Tai taikoma ir darbuotojų atstovams pagal informavimo ir konsultavimosi procedūrą.

Minėti asmenys, kad ir kur jie būtų, net ir pasibaigus jų kadencijai privalo toliau vykdyti šį išpareigojimą.

2. Kiekviena valstybė narė konkrečiais atvejais ir laikydamasi nacionalinės teisės aktuose nustatytų sąlygų bei apribojimų, numato, kad jos teritorijoje įsteigtos SCE arba dalyvaujančio juridinio subjekto priežiūros arba administracinis organas neprivalo perduoti informacijos, jeigu jos pobūdis yra toks, kad, remiantis objektyviais kriterijais, ją perdavus būtų labai pakenkta SCE (arba, atsižvelgiant į aplinkybes, dalyvaujančio juridinio subjekto) interesams arba jos dukterinių bendrovių ir įmonių veiklai arba, jeigu toks perdavimas būtų joms žalingas.

Valstybė narė gali numatyti, kad tokia informacija gali būti pateikiama gavus išankstinę administracinės institucijos arba teismo leidimą.

3. Kiekviena valstybė narė jos teritorijoje įsteigtoms SCE gali nustatyti konkrečias nuostatas, kurių tiesioginė ir pagrindinė paskirtis – duoti ideologinius nurodymus dėl informacijos ir nuomonių reiškimo, tačiau šios direktyvos priėmimo dieną tokios nuostatos jau turi būti numatytos nacionalinės teisės aktuose.

4. Taikydamos 1, 2 ir 3 dalis, valstybės narės numato administracinės institucijos arba teismo sprendimo apskundimo procedūras, kurias darbuotojų atstovai gali inicijuoti tada, kai SCE arba dalyvaujančio juridinio subjekto priežiūros arba administracinis organas reikalauja konfidencialumo arba nesuteikia informacijos.

Tokios procedūros gali apimti atitinkamos informacijos konfidencialumą saugančias priemones.

11 straipsnis

Atstovaujančio organo veikla ir darbuotojų informavimo bei konsultavimosi su jais tvarka

Kompetentingas SCE organas ir atstovaujantis organas bendradarbiauja, deramai atsižvelgdami į vienas kito teises ir įsipareigojimus.

Šis reikalavimas taip pat taikomas bendradarbiavimui tarp SCE priežiūros arba administracinio organo ir darbuotojų atstovų bei darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais tvarkai.

12 straipsnis

Darbuotojų atstovų apsauga

Specialiojo derybų organo nariai, atstovaujančio organo nariai ir darbuotojų atstovai, vykdančys funkcijas pagal informavimo ir konsultavimosi tvarką, ir visi SCE priežiūros arba administracinio organo darbuotojų atstovai, kurie yra SCE, jos dukterinių bendrovių, įmonių arba dalyvaujančio juridinio subjekto darbuotojai, vykdydami savo funkcijas, naudojami tokia pat apsauga ir garantijomis, kurios darbuotojų atstovams yra

numatytos pagal šalies, kurioje jie dirba, galiojančius nacionalinės teisės aktus ir (arba) praktiką.

Šis reikalavimas pirmiausia taikomas dalyvavimui specialiojo derybų organo arba atstovaujančio organo posėdyje, bet kuriame kitame posėdyje pagal 4 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytą susitarimą arba bet kuriame administracinio ar priežiūros organo posėdyje ir atlyginimų išmokėjimui dalyvaujančiame juridiniame subjekte arba SCE ar jos dukterinėse bendrovėse arba įmonėse dirbantiems darbuotojams per jų nebuvimo darbe laikotarpį, reikalingą jų pareigoms atlikti.

13 straipsnis

Netinkamas tvarkos taikymas

Valstybės narės imasi tam tikrų Bendrijos teisę atitinkančių priemonių, neleidžiančių netinkamai naudotis SCE, kai siekiama atimti iš darbuotojų teises dalyvauti priimančias sprendimus arba neleisti jomis pasinaudoti.

14 straipsnis

Šios direktyvos laikymasis

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad SCE įmonių vadovai ir SCE teritorijoje įsteigtų dukterinių bendrovių arba dalyvaujančių juridinių subjektų priežiūros arba administravimo organai, darbuotojų atstovai arba, atsižvelgiant į aplinkybes, patys darbuotojai vykdytų šioje direktyvoje nustatytus įpareigojimus, nesvarbu, ar SCE registruota būstinė yra minėtos valstybės narės teritorijoje.

2. Šios direktyvos nesilaikymo atvejais valstybės narės numato atitinkamas priemones, administracines arba teismines procedūras šioje direktyvoje nustatytų įpareigojimų įvykdymui užtikrinti.

15 straipsnis

Šios direktyvos ir kitų nuostatų sąsaja

1. Kai SCE yra Bendrijos lygiu veikianti įmonė arba Bendrijos lygiu veikiančių įmonių grupės kontroliuojančioji įmonė, kaip apibrėžta Direktyvoje 94/45/EB arba 1997 m. gruodžio 15 d. Tarybos direktyvoje 97/74/EB ⁽¹⁾ dėl pirmiau nurodytos direktyvos taikymo Jungtinei Karalystei, šių direktyvų nuostatos ir nuostatos, perkeliančios jas į nacionalinės teisės aktus, pirmiau nurodytoms įmonėms arba jų dukterinėms įmonėms netaikomos.

Vis dėlto, jeigu specialusis derybų organas pagal 3 straipsnio 6 dalį nusprendžia nepradėti derybų arba nutraukti pradėtąsias, Direktyva 94/45/EB arba Direktyva 97/74/EB ir nuostatos, perkeliančios jas į nacionalinės teisės aktus, yra taikomos.

⁽¹⁾ OL L 10, 1998 1 16, p. 22.

2. Nacionalinės teisės aktuose ir (arba) praktikoje numatytos nuostatos, susijusios su darbuotojų dalyvavimu bendrovės organuose, kitos negu įgyvendinančios šią direktyvą, netaikomos SCE, kurioms taikomi 3–7 straipsniai.

3. Ši direktyva nepažeidžia:

a) esamų teisių, numatytų valstybių narių teisės aktuose ir (arba) praktikoje, susijusių su darbuotojų dalyvavimu priimant sprendimus, kurias turi SCE ir jos dukterinių bendrovių bei įmonių darbuotojai, išskyrus teises dalyvauti SCE organų valdyme;

b) nacionaliniuose teisės aktuose arba praktikoje numatytų nuostatų dėl dalyvavimo SCE organų valdyme, taikomų SCE dukterinėms bendrovėms arba SCE, kurioms netaikomi 3–7 straipsniai.

4. Valstybės narės, siekdamos išlaikyti 3 dalyje nurodytas teises, gali imtis būtinų priemonių, užtikrinančių, kad, įregistravus SCE, dalyvaujančiuose juridiniuose subjektuose, kurie nustos veikę kaip atskiri juridiniai asmenys, išliks darbuotojams atstovaujančios struktūros.

16 straipsnis

Baigiamosios nuostatos

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki 2006 m. rugpjūčio 18 d., įgyvendina šią direktyvą, arba ne vėliau kaip iki minėtos datos užtikrina, kad administracija ir darbuotojai susitartų dėl reikiamų nuostatų taikymo, įpareigojant valstybes nares imtis visų būtinų priemonių, leidžiančių joms visais atvejais garantuoti šioje direktyvoje nustatytų rezultatų pasiekimą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Valstybės narės, patvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą, arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

17 straipsnis

Komisijos atliekama peržiūra

Ne vėliau kaip iki 2009 m. rugpjūčio 18 d. Komisija, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis ir administracija bei darbuotojais Bendrijos lygmeniu, peržiūri šios direktyvos taikymo tvarką, kad prireikus pasiūlytų Tarybai tinkamus pakeitimus.

18 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

19 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2003 m. liepos 22 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

G. ALEMANNIO

PRIEDAS

STANDARTINĖS TAISYKLĖS

(minėtos 7 ir 8 straipsniuose)

1 dalis: Darbuotojams atstovaujančio organo sudėtis

Siekiant įgyvendinti 1 straipsnyje apibūdintus tikslus ir 7 straipsnyje nurodytais atvejais pagal toliau nurodytas taisykles steigiamas atstovaujantis organas.

- a) Darbuotojus į atstovaujantį organą iš SCE, jos dukterinių bendrovių ir įmonių darbuotojų renka arba skiria darbuotojų atstovai arba, jeigu šių nėra, visi darbuotojai.
- b) Atstovaujančio organo nariai renkami arba skiriami pagal nacionalinės teisės aktus ir (arba) praktiką.

Valstybės narės nustato taisykles, užtikrinančias, kad atstovaujančio organo narių skaičius ir vietų jame paskyrimas būtų pritaikyti prie pokyčių, įvykusių SCE ir jos dukterinėse bendrovėse bei įmonėse. Darbuotojų atstovų iškelimo kandidatais, paskyrimo arba rinkimo būdai turi skatinti lyčių pusiausvyrą.

- c) Atstovaujantis organas iš savo narių išrenka specialų komitetą, kurį sudaro ne daugiau kaip trys nariai, jei šis skaičius atitinka minėto organo dydį.
- d) Atstovaujantis organas priima savo darbo tvarkos taisykles.
- e) Atstovaujančio organo nariai renkami arba skiriami proporcingai darbuotojų, dirbančių kiekvienos valstybės narės SCE ir atitinkamose dukterinėse bendrovėse arba įmonėse, skaičiui, skiriant valstybei narei vieną vietą pagal joje dirbančių darbuotojų skaičių, kuris sudaro 10 % arba mažiau visose valstybėse narėse dirbančių darbuotojų skaičiaus.
- f) SCE kompetentingas organas informuojamas apie atstovaujančio organo sudėtį.
- g) Ne vėliau kaip praėjus ketveriems metams po įsteigimo atstovaujantis organas patikrina, ar pradėti derėtis dėl 4 ir 7 straipsniuose nurodyto susitarimo, ar toliau taikyti pagal šį priedą priimtas standartinės taisykles.

3 straipsnio 4–7 dalys ir 4, 5 ir 6 straipsniai taikomi *mutatis mutandis*, jeigu buvo priimtas sprendimas derėtis dėl susitarimo pagal 4 straipsnį. Tokiu atveju vietoj sąvokos „specialusis derybų organas“ vartojama sąvoka „atstovaujantis organas“. Jeigu iki galutinės derybų datos joks susitarimas nepriimamas, toliau taikomos priemonės, pirmiau patvirtintos pagal standartinės taisykles.

2 dalis: Standartinės taisyklės, reglamentuojančios informavimą ir konsultavimąsi

SCE įsteigto atstovaujančio organo kompetenciją ir įgaliojimus reglamentuoja šios taisyklės:

- a) Atstovaujančio organo kompetencijai priskiriami klausimai, kurie yra susiję su pačia SCE ir kuria nors jos dukterine bendrove arba įmone, įsteigta kitoje valstybėje narėje, arba kurie viršija tam tikros valstybės narės sprendimus priimančių institucijų įgaliojimus.
- b) Nepažeidžiant posėdžiams, organizuojamiems pagal c punktą, nustatytų reikalavimų, atstovaujantis organas turi teisę būti informuojamas ir konsultuojamas ir tuo tikslu ne rečiau kaip kartą per metus turi susitikti su SCE kompetentingu organu dėl pastarojo reguliariai rengiamų SCE veiklos ir jos perspektyvų ataskaitų. Vietinės vadovybės yra atitinkamai informuojamos.

SCE kompetentingas organas pateikia atstovaujančiam organui administracinio arba tam tikrais atvejais – valdymo ir priežiūros organo posėdžių darbotvarkę ir visų dokumentų, pateikiamų jos visuotiniam narių susirinkimui, kopijas.

Posėdyje pirmiausia nagrinėjami klausimai, susiję su struktūra, ekonomine ir finansine padėtimi, iniciatyvomis, skirtomis didinti organizacijos socialinę atsakomybę, galimu verslo, gamybos ir pardavimų augimu, užimtumo būkle ir galimomis jo tendencijomis, investicijomis, esminiais organizacijos pokyčiais, naujų darbo metodų arba gamybos procesų taikymu, gamybos perdavimais, įmonių arba svarbių jų dalių susijungimais, mažinimais arba uždarymais ir kolektyviniu atleidimu iš darbo.

- c) Esant išimtinėms aplinkybėms, darančioms itin didelį poveikį darbuotojų interesams, ypač įmonių persikėlimo arba perdavimo ar kolektyvinio atleidimo iš darbo atveju, atstovaujantis organas turi teisę būti informuojamas. Atstovaujantis organas arba jo sprendimu ir pirmiausia dėl labai svarbių priežasčių – specialus komitetas turi teisę savo prašymu susitikti su SCE kompetentingu organu arba kitais įgaliojimus priimti sprendimus turinčiais tinkamesnio lygio SCE vadovais, kad būtų informuoti ir pasikonsultuoti klausimais, darančiais didelį poveikį darbuotojų interesams.

Jeigu kompetentingas organas nusprendžia nesivadovauti atstovaujančio organo pareikšta nuomone, atstovaujantis organas turi teisę dar kartą susitikti su SCE kompetentingu organu ir siekti susitarimo.

Jeigu organizuojamas posėdis su specialiu komitetu, darbuotojams atstovaujantys atstovaujančio organo nariai, kurie yra tiesiogiai susiję su atitinkamomis priemonėmis, taip pat turi teisę dalyvauti tokiaame posėdyje.

Pirmiau nurodytas posėdis nedaro poveikio kompetentingo organo išimtinėms teisėms.

- d) Valstybės narės gali nustatyti pirmininkavimo informavimo ir konsultavimosi posėdžiams taisykles.

Prieš bet kokią susitikimą su kompetentingu SCE organu, atstovaujantis organas arba, jei reikia, specialus komitetas, kurio narių skaičius padidinamas pagal c punkto trečią pastraipą, turi teisę susitikti be dalyvaujančio kompetentingo organo narių.

- e) Nepažeidžiant 10 straipsnio, atstovaujančio organo nariai praneša SCE ir jos dukterinių bendrovių ir įmonių darbuotojų atstovams apie informavimo ir konsultavimosi tvarkos turinį bei rezultatą.
- f) Atstovaujantis organas arba specialus komitetas gali pasitelkti pasirinktus ekspertus.
- g) Jeigu to reikia, kad atstovaujančio organo nariai galėtų vykdyti pavestas užduotis, jie turi teisę skirti laiko mokymuisi, neprarasdami atlyginimų.
- h) Atstovaujančio organo išlaidas padengia SCE, aprūpinanti organo narius finansiniais ir materialiniais ištekliais, reikalingais jų pareigoms tinkamai atlikti.

Jeigu nesusitariama kitaip, SCE pirmiausia padengia atstovaujančio organo ir specialaus komiteto narių posėdžių organizavimo ir vertimo priemonių bei nakvynės ir kelionės išlaidas.

Laikydamos šių principų, valstybės narės gali nustatyti biudžeto taisykles, susijusias su atstovaujančio organo veikla. Valstybės narės pirmiausia gali numatyti, kad finansavimas skiriamas tik vienam ekspertui.

3 dalis: Standartinės taisyklės, reglamentuojančios dalyvavimą

Darbuotojų dalyvavimą SCE reglamentuoja šios nuostatos:

- a) Kai SCE steigiama reorganizavimo būdu ir valstybės narės darbuotojų dalyvavimo administraciniame arba priežiūros organe taisyklės buvo taikomos iki SCE registravimo, visi su darbuotojų dalyvavimu susiję aspektai toliau taikomi SCE. Tuo tikslu b pastraipa taikoma *mutatis mutandis*.
- b) Kitais SCE steigimo atvejais SCE, jos dukterinių bendrovių ir įmonių darbuotojai ir (arba) jiems atstovaujantis organas turi teisę rinkti, skirti, rekomenduoti SCE administracinio arba priežiūros organo narius arba nepritarti didžiausiam skiriamų narių skaičiui, kuris yra nustatytas atitinkamoms dalyvaujančioms bendrovėms iki SCE registravimo.

- c) Jeigu iki SCE registravimo dalyvavimo taisyklės nebuvo taikomos jokiai dalyvaujančiai bendrovei, ši neprivalo priimti nuostatų dėl darbuotojų dalyvavimo.
- d) Atstovaujantis organas priima sprendimą dėl vietų administraciniame arba priežiūros organe paskirstymo įvairių valstybių narių darbuotojams atstovaujantiems nariams arba SCE darbuotojų rekomenduojamo būdo, arba nepritarimo šių organų narių paskyrimui proporcingai SCE darbuotojų skaičiui kiekvienoje valstybėje narėje. Jeigu vienos valstybės narės arba kelių valstybių narių darbuotojams proporcingumo kriterijus netaikomas, atstovaujantis organas prirėikus paskiria narį iš vienos minėtu valstybių narių, konkrečiai – iš valstybės narės, kurioje yra registruota SCE buveinė. Kiekviena valstybė narė gali nustatyti administraciniame arba priežiūros organe jai skiriamas vietas.
- e) Kiekvienas SCE administracinio arba tam tikrais atvejais – priežiūros organo narys, kurį išrinko, paskyrė arba rekomendavo atstovaujantis organas arba, atsižvelgiant į aplinkybes, darbuotojai, yra tikrasis narys, turintis tokias pat teises ir įsipareigojimus, kaip ir kooperatyvo narius atstovaujantys nariai, įskaitant balsavimo teisę.
-